

L'eruga de l'alzina és beneficiosa

Una femella fent la posta i un mascle

L'eruga de l'alzina és beneficiosa per als boscos de Menorca. Aquesta eruga forma part de l'alzinar i les seves fluctuacions són normals en la dinàmica d'aquests boscos. Les alzines hi estan perfectament adaptades com es pot veure aquests dies en què, una vegada les erugues han desaparegut, estan rebrotant. Les alzines no moren, sinó que es renoven. Les erugues mantenen controlades altres plagues més preocupants que sí que maten les alzines, com la "seca", vinculada al fong *Phytophthora*; enriqueixen el sòl en nutrients, i forneixen d'aliment als ocells insectívors en època de cria, la qual cosa permet que treguin endavant més polls i augmentin, per tant, la seva població. Des d'antic a Menorca s'ha vist com a beneficiós un any d'erugues, com recull l'Arxiduc Lluís Salvador (1). És ara que s'ha demonitzat aquesta eruga, qui sap per quins interessos, però està clar que no és per protegir l'alzinar. Fa segles que l'eruga es controla de manera natural sense cap cost econòmic. Avui s'hi gasten un munt de recursos i allò únic que han aconseguit és desestructurar el funcionament de l'alzinar.

És fals que l'eruga de l'alzina no tengui enemics naturals. Efectivament hi ha un estudi que conclou que el nivell de parasitoides no és suficient per controlar l'eruga, però què es pot esperar després d'estar anys fumigant -i més d'una vegada- amb l'excusa de la processonària o de la "lagarta". Els insecticides emprats són susceptibles d'afectar qualsevol insecte en època de muda, i per tant també maten els parasitoides de les erugues. La política de la Conselleria de Medi Ambient del Govern Balear ha tingut com a resultat la desestabilització de la regulació natural dels boscos. I ara el que hauria de fer és estudiar com recuperar aquests controls i no perseverar en el greu error de les fumigacions. Açò és la "bona salut forestal", procurar que el bosc sigui capaç de restablir-se dels desequilibris per si sol i no mantenir els arbres sempre polits a costa de malmetre tot l'ecosistema. Volem recordar que l'alzinar de Menorca el formen moltes espècies, entre elles molts d'invertebrats, dels quals uns 70 són endèmics (2), susceptibles de veure's afectats per les fumigacions. La competència de protegir els nostres endemismes és de la Conselleria de Medi Ambient del Govern Balear, i de moment l'únic que ha fet és invertir en fumigacions intoxicant els boscos on viuen. Seria molt de demanar un canvi radical en la política forestal de Balears? Si més no, és del tot necessari.

(1) La Isla de Menorca. Tom I, pàg. 408. Arxiduc Lluís Salvador d'Austria. Sa Nostra. 1980.

(2) Fauna endèmica de les Illes Balears. Guillem X. Pons i Miquel Palmer. Institut d'Estudis Baleàrics. Conselleria d'Obres Públiques, Ordenació del Territori i Medi Ambient. Societat d'Història Natural de les Balears. 1996.